

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Ghenadie Nicolaev,
judecători – Constantin Alerguș, Petru Moraru,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Josan Ruslan, împotriva sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27 ianuarie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2014, în cauza penală în privința lui

Josan Ruslan Vasile,

născut la 12 iulie 1979, originar și domiciliat pînă la reținere în mun. Chișinău, str. Petru Zadnipru 8/1, ap. 63.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 13 august 2013 - pînă la 27 ianuarie 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 25 februarie 2014 - pînă la 05 mai 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 28 iulie 2014 - pînă la 22 octombrie 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27 ianuarie 2014, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Josan Ruslan a fost condamnat:

- în baza art. 264 ¹alin.(4) Cod penal, la 8 luni închisoare,

- în baza art. 264 ¹alin.(1) Cod penal, la 110 ore muncă nerenumerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 84, 87 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 10 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Josan Ruslan, la 25 februarie 2013, aproximativ la ora 20⁰⁰, fiind în stare de ebrietate provocată de stupefiante, neavând dreptul de a conduce mijlocul de transport, deplasându-se pe str. P. Zadnipru în direcția str. M. Sadoveanu la volanul automobilului VW Golf, cu n/î CIU 790, a comis tamponarea cu un alt mijloc de transport.

Tot el, la 18 iulie 2013, aproximativ la ora 15⁵⁵, fiind în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, deținând permis de conducere, conducea automobilul de model VW Golf, cu n/î CIU 790, unde, a fost stopat pe str. P. Zadnipru pentru verificarea actelor pe autovehicolul de către agentul constator.

3. Sentința nominalizată a fost contestată cu apel de către inculpatul Josan R. care a solicitat, casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate și anume – muncă neremunerată în folosul comunității.

În argumentarea recursului a menționat că a recunoscut vina în totalitate, s-a căit sincer de cele comise, are la întreținere un copil minor, solicitând instanței de judecată să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă și anume amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității. Astfel, scopul pedepsei constă în corectarea condamnatului, iar norma art. 62 Cod penal, prevede că una din categoriile pedepselor aplicate pentru corectare este și munca neremunerată în folosul comunității. Consideră, că această pedeapsă își va atinge scopul său de corectare a comportamentului, dându-i posibilitatea de a se reîncadra în societate și de a fi alături de copil. Mai mult ca atât, instanța urma să i-a în considerație că ambele infracțiuni comise se atribuie la cele ușoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2014, a fost admis apelul inculpatului, casată în partea stabilirii pedepsei definitive sentința contestată și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care.

Lui Josan Ruslan în baza art. 84 alin.(1) Cod penal, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de cea mai aspră, definitiv i s-a stabilit pedeapsa de 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În rest, sentința a fost menținută.

5. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată prin prisma art. 100 Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Josan Ruslan de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 264¹ alin.(1) și art. 264¹ alin.(4) Cod penal.

Totodată, Colegiul penal a menționat că instanța de fond eronat, potrivit art. 84, 87 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Josan Ruslan i-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 10 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Conform art. 87 alin.(1) Cod penal, la cumularea diferitor pedepse principale aplicate în cazul unui concurs de infracțiuni sau al unui cumul de sentințe, unei zile de închisoare îi corespund 2 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Astfel, instanța de fond la numirea pedepsei definitive în privința lui Josan R. nu a ținut cont de cerințele art. 87 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, numindu-i inculpatului conform art. 264¹ alin.(1) Cod penal – munca neremunerată în folosul comunității 110 ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, aceasta constituind 1 lună 25 zile, iar prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Josan R. eronat i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 10 luni.

Din considerentele menționate, instanța de apel a conchis de a stabili definitiv lui Josan R. pedeapsa penală, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, sub formă de 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Josan R., care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct.10), 12), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea

hotărîrilor contestate și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit cărora faptele comise de Josan R. corect să fie încadrate juridic cu aplicarea unei pedepse non privative de libertate. Totodată, a menționat că în privința lui Josan R. urmează să fie aplicate prevederile art. 79 Cod penal, motivînd prin faptul că, inculpatul a recunoscut cele comise, căindu-se sincer, are la întreținere un copil minor, mai mult ca atît ambele infracțiuni comise sunt de categoria celor ușoare, iar instanțele judecătorești nu au ținut cont de criteriile de individualizare a pedepsei penale și anume, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, comiterea acesteia, persoana celui vinovat, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de circumstanțele cauzei legate de scopul și motivele faptei. Prin urmare stabilirea unei pedepse non privative de libertate, cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, ori muncă neremunerată în folosul comunității, consideră inculpatul, va fi atins pentru a se reintegra în societate și de a fi aproape de familie și copil.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului, avocatul Bulbuc B. în numele inculpatului invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel pct. 10), 12) și 16) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravene unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Colegiul penal constată că, motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de

implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Totodată, Colegiul reține că recurentul nu este de acord cu pedeapsa stabilită inculpatului, considerînd că instanțele judecătorești urmau să aplice o pedeapsă mai blîndă decît cea prevăzută de lege, potrivit art. 79 Cod penal și anume sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

Instanța de recurs menționează că, în conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

La fel, legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținînd cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal menționează că pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța de judecată trebuie să se conducă de limitele pedepsei stabilite de sistemul dreptului penal, care sunt relativ determinate. Aceste pedepse sunt: minimum și maximum prevăzut de fiecare infracțiune în parte.

Astfel, lui Josan Ruslan în baza art. 264¹ alin.(1) Cod penal i-a fost stabilit pedeapsa de 110 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, 8 luni închisoare, adică în limitele prevăzute de lege.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cît și a altor

persoane. Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Din decizia instanței de apel se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei, instanța a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 7, 61 și 75 Cod penal.

Colegiul reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, și potrivit alin. (8) al acestui articol, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Instanța de recurs remarcă că, sancțiunea art. 264¹ alin.(1) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 400 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani, iar art. 264¹ alin. (4) Cod penal, amendă de la 700 la 800 unități convenționale, muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau închisoare de pînă la 1 an, astfel că cea aplicată de către instanța de apel - *8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani*, se încadrează în limitele sancțiunii normei penale, potrivit prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Prin urmare argumentul avocatului că în privința lui Josan Ruslan urmează a fi aplicată o pedeapsă mai blîndă, non privativă de libertate, deoarece sancțiunea art. 264¹ alin.(1) și (4) Cod penal prevede și altă categorie de pedeapsă – amenda sau muncă neremunerată în folosul comunității, Colegiul menționează că, instanța de apel în decizia sa corect a aplicat prevederile art. 84 alin.(1) Cod penal, stabilindu-i definitiv pedeapsa de 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea în penitencir de tip închis.

Instanța de apel a motivat soluția adoptată cu trimitere la art. 84 alin.(1) Cod penal, normă care stipulează că, în cazul în care persoana este declarată

vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.

Astfel, temeiul invocat de avocat în numele inculpatului Josan R. precum că la stabilirea pedepsei instanțele de judecată, nu au ținut cont de circumstanțele atenuante prezente în cauză și urmează a aplica o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege, potrivit art. 79 Cod penal, nu poate fi reținut, deoarece la judecarea cauzei careva circumstanțe excepționale instanțele nu au constatat, iar recunoașterea vinei (sau comportamentul sincer) care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate valorifica ca o circumstanță atenuantă judiciară, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică, iar la stabilirea pedepsei s-a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, respectându-se și prevederea privitor la stabilirea pedepsei în cazul când cauza s-a judecat în baza probelor administrate la faza de urmărire penală.

Referitor la motivul invocat de recurent că instanțele de judecată au încadrat greșit faptele comise de Josan R., deoarece nu este posibil să conduci la 25 februarie 2013 un automobil fiind lipsit de dreptul de a conduce, iar la 18 iulie 2013, deja să deții un permis de conducere, prin urmare acțiunilor inculpatului li s-a dat o încadrare juridică greșită, urmează a fi respinse ca nefondate, deoarece, potrivit cererii inculpatului (f.d.131, vol.II) acesta a recunoscut faptele incriminate prin rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală în schimbul unei pedepse mai blânde.

Totodată, Colegiul penal, menționează că semnînd personal cererea de examinare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire în prezența apărătorului, inculpatul Josan R. din start a recunoscut învinuirea adusă în baza art. 264¹ alin. (1) și (4) Cod penal, din care considerente cauza a fost judecată în procedura simplificată.

Astfel, instanța de recurs remarcă că, după depunerea de către inculpat a înscrisului autentic, instanța se pronunță printr-o încheiere, prin care dispune judecarea în procedură simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac. Din momentul pronunțării încheierii, inculpatul și apărătorul lui nu pot renunța

ulterior, pe parcursul procesului penal, asupra opțiunii de a fi judecată cauza în procedura respectivă.”

Potrivit hotărîrilor instanțelor de judecată, acțiunile inculpatului corect au fost încadrate conform art. 264¹ alin. (1), 264¹ alin.(4) Cod penal, fiind calificate drept conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, precum și conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice și care nu deține permis de conducere.

În temeiul celor expuse, se constată că, în prezenta cauza supusă examinării nu s-a comis eroarea de drept, semnalată de către recurent în pct. 10) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel a făcut o individualizare a pedepsei în concordanță cu prevederile legii și instanțele de judecată nu au făcut o altă încadrare juridică a faptelor, decât cea sub care a fost pus sub învinuire Josan R., iar faptele pentru care a fost condamnat este prevăzută de legea penală și hotărîrile au fost adoptate în baza normelor de drept conform învinuirii înaintate.

Cu referire la temeiul invocat de recurent în baza pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal reține următoarele.

Pct. 16) alin. (1) a art. 427 CPP poate fi invocat atunci cînd norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauze similare. Acest temei este îndreptat spre unificarea practicii judiciare.

Or, se menționează că la invocarea temeiului respectiv de drept, sarcina probațiunii îi revine recurentului, care prin exemple elocvente cu referire la cauze concrete, trebuie să demonstreze faptul că instanța de recurs în cauze anterioare a adoptat soluții contradictorii cu cele reținute în speța în cauză.

Mai mult, se mai reține și faptul că, în spețe care pun problema divergenței de jurisprudență, rolul Curții nu este acela de a constata din oficiu asupra căror cauze s-a aplicat diferite norme de drept, ci acestea trebuie să fie indicate expres în textul recursului, pentru a fi supuse verificării.

Totodată, în această ordine de idei este necesar de menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat deja în jurisprudența sa, că simpla existență a unei abordări jurisprudențiale diferite, la nivelul instanțelor naționale, asupra unor spețe similare, nu implică în mod automat o violare a

dreptului la un proces echitabil. De asemenea, Curtea a admis că o unificare a jurisprudenței naționale necesită o anumită perioadă de timp, astfel încât un interval rezonabil în care coexistă mai multe soluții jurisprudențiale asupra unor situații similare, este compatibil cu dreptul la un proces echitabil.

Prin urmare, Colegiul conchide că motivarea recursul avocatului prin prisma pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală se consideră necorespunzătoare potrivit cerințelor avute în vedere de legislator la stabilirea acestui temei de recurs.

Reieșind din circumstanțele menționate, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat de către avocat în numele inculpatului este inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Josan Ruslan, împotriva sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27 ianuarie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2014, în cauza penală în privința lui *Josan Ruslan Vasile*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 noiembrie 2014.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Constantin Alerguș

Petru Moraru